

ПРОБЛЕМИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Гуцаленко У.О.

(Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця)

На стан дотримання вимог законності в діяльності співробітників митних органів в значній мірі впливають традиційні засоби та заходи забезпечення законності, до яких належать контроль та нагляд.

До основних завдань митної служби України, передбачених законодавством нашої країни, належить організація та проведення митного контролю під час перетину кордону товарів і транспортних засобів. Однією з форм митного контролю, закріплених Митним кодексом України, є “перевірки системи звітності та обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України, а також своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків і зборів, які відповідно до законів справляються при переміщенні товарів через митний кордон України” [5], що стають можливими у період подальшого контролю, а саме у формі постмитного контролю.

У своїх працях митний контроль досліджували такі вітчизняні вчені як А. Берзан, О. Грачов, М. Каленський, Є. Корнієнко, М. Разумєя, Я. Прокопенко, О. Цибулько О. Федотов, Н. Єсипчук, Т. Єдинак, В. Єдинак та інші.

Приєднання України до Конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур від 18.05.1973 р. (далі Кіотська конвенція) та прийняття 24.06.2005 р. Рамкових стандартів із забезпечення безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі поставило перед митною службою України комплекс нових завдань, а особливо адаптації вітчизняного митного законодавства, у тому числі й щодо здійснення митного аудиту, до європейських стандартів, що окреслюють шляхи подальшого розвитку митних організацій, визначаючи у якості основних з них: удосконалення міжнародного митного співробітництва, налагодження співробітництва із діловим колом, розширення повноважень митних органів у правоохоронній сфері, застосування методів вибіркості та аналізу ризиків, підвищення ролі аналітичної роботи, використання більш удосконалених технічних засобів митного контролю [2, с.9]. А головне, положеннями Рамкових стандартів із забезпечення безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі передбачено практичне застосування принципів та методики митного постаудиту.

За твердженням Єдинак Т.С. після п’яти років існування системи постмитного аудиту в Україні ще рано стверджувати про його ефективність, оскільки існує ряд проблем, таких як відсутність досвідчених фахівців у цій сфері, некоординованість дій різних державних органів під час перевірок. Але найголовнішою проблемою нині є недостатність і недосконалість законодавчої та методичної бази з питань проведення виїзних документальних перевірок суб’єктів ЗЕД митними органами.

За Кіотською конвенцією, митний аудит – це форма митного контролю, яка здійснюється митними органами для перевірки правильності

та достовірності даних, вказаних в митних деклараціях, шляхом вивчення бухгалтерських документів, рахунків, систем управління бізнесом. Митний аудит містить у собі два напрямки: митний постаудит та аудит [4, с.62-63].

В іноземній літературі немає єдиного визначення постмитного аудиту. Зустрічаються такі терміни: «post-customs audit», «post-customs control», «post-clearance audit», «post-clearance control», «post-entry audit». Постмитний аудит розуміють як зведення до мінімуму «пропускних» митних процедур та здійснення митного контролю через подальше поглиблення перевірки суб'єкта ЗЕД після факту митного оформлення товарів і транспортних засобів [3, с.72].

Постмитний контроль - це систему заходів, методів та прийомів, які використовують посадові особи митних органів при організації та проведенні на основі методів аудиту контролю законності, повноти й достовірності відображення зовнішньоекономічних операцій у системі бухгалтерського обліку і звітності, правильності нарахування та своєчасності сплати митних податків і платежів підприємствами – суб'єктами ЗЕД до державного бюджету.

Митний аудит спрямовано не на контроль за переміщенням товарів, а на контроль за діяльністю організацій, які мають відношення до товарів, що переміщуються через митний кордон, при цьому діяльність організацій розглядається в динаміці та оцінюється перспектива її діяльності в майбутньому [1, с.4].

Узагальнюючи вищевикладене можна дійти висновку, що, кожна держава має бути зацікавлена у підвищенні високої ефективності митної служби, підкріплена правовою системою, яка відповідає міжнародним стандартам.. Безпосередні процедури постмитного контролю полягають у проведенні контролю законності, повноти й достовірності відображення зовнішньоекономічних операцій у системі бухгалтерського обліку і звітності суб'єктів ЗЕД, правильності нарахування та своєчасності сплати митних податків і платежів на основі методів аудиту, які потребують адаптації для виконання відповідних завдань митного контролю.

Список використаних джерел

1. Берзан А.А. Развитие методических основ постаможенного контроля: Автореферат дис. ...канд. эконом. наук: 08.00.05 / Государственное образовательное учреждение высшего профессионального образования «Российская таможенная академия». – М., 2007. – 25 с.
2. Додин Є.В. Рамочные стандарты безопасности и упрощения глобальной торговли // Митна справа. – 2005. ' № 4. – С. 9-12.
3. Єдинак Т.С., Єдинак В.Ю. Постмитний аудит як фактор забезпечення економічної безпеки України: зарубіжний досвід та українська перспектива // Вісник академії митної служби України. – 2008. ' № 4. – С. 70-76.
4. Копцева Л.О. Вплив міжнародних митних правил на законодавство України щодо митного аудиту // Митна справа № 4 (70) ' 2010., С.62-71
5. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. № 92-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.customs.gov.ua.